

**Trivsel på Fole Friskole er et fælles ansvar.
Både skole, forældre og elever er aktive medspillere i at nå visionen.
Dette forpligtende fællesskab er udgangspunktet for et blomstrende liv.**

Forebyggende og indgribende indsats for øget trivsel

Formål

Vi skal ikke lære vores børn, at de er specielle i betydningen af at være bedre end andre. Vi skal lære dem, at de er specielle af betydningen af at være dem de nu er. De er specielle fordi de er dem, og holder de fast i dem selv og lytter til dem selv, så finder de den vej, der er rigtig for dem.

Det er vigtigt at lære både dansk, matematik og sprog. Men det er lige så vigtigt at kunne indgå i fællesskaber, tage medansvar for andres trivsel, evne at sætte sig ind i andres perspektiver, kunne løse konflikter og opbygge/bevare venskaber. Alle elever har ret til at være en del af fællesskabet gennem aktiv deltagelse. Kun gennem aktiv deltagelse bliver der tale om reel trivsel, læring og udvikling. Der skal være fokus på elevers ressourcer, og de skal møde anerkendende aktive voksne, som er nærværende og som tager ansvar for den enkelte elevs trivsel.

På Fole Friskole tager vi altså udgangspunkt i det hele menneske, hvor læring og trivsel går hånd i hånd.

Mobning er ødelæggende for børns livsglæde, selvværd, indlæring og sundhed. Der tolereres derfor **IKKE** mobning af nogen art på Fole Friskole, og der gribes hurtigt og konsekvent ind, hvis det forekommer.

Formålet med denne antimobbestrategi er derfor at yde såvel forebyggende som indgribende indsats i forhold til mobning.

Mobning...

Definition på mobning:

Vi læner os op af Helle Rabøl Hansens definition af Mobning:

”Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person, på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig”.

Kilde: Helle Rabøl Hansen, Grundbog mod mobning: 2005.

Hvad er så ikke mobning?:

Konflikt: en uenighed, en uoverensstemmelse eller en konkret anspændt episode mellem to eller flere personer eller grupper.

I modsætning til mobning er magtforholdet mellem de involverede generelt lige.

Drilleri: Har karakter af tilfældighed og spontanitet. Det er typisk en enkeltstående handling, der bl.a. kan handle om at afprøve grænser eller være et forsøg på at skabe kontakt.

Kilde: www.dcum.dk/sammen-mod-mobning

Fakta om mobning.

Mobning er systematiske handlinger, der får den konsekvens, at et barn bliver udstødt fra fællesskabet. Det er ikke altid, at mobning er en bevidst handling.

Årsag til mobning.

I børneland hersker mange myter og en af dem går på, at det er børn, der er anderledes, børn der skiller sig markant ud, der mobbes.

Det er ikke tilfældet...

Årsagerne kan derimod være:

- Stor kedsomhed
- Manglende sammenhold i klassen
- Jalousi
- Blive populær – de andre griner
- Manglende forståelse for hinanden
- Hævn

Når en gruppe ikke har nogen værdier at samles om, kan mobning være det ”kit” mellem børnene, der holder dem sammen.

Hvor mange bliver mobbet?

I en almindelig skoleklasse vil der gennemsnitlig være 2, der bliver mobbet i løbet af deres skoletid. Resten af klassen vil være vidne til mobningen, nogle er med til at forstærke mobningen, andre forsøger at stoppe den. Rollerne kan skifte flere gange i løbet af skoletiden.

Spørger man en gruppe voksne, om de har været vidne til mobning i deres skoletid, vil stort set alle svare ja.

Hvad kan du blive mobbet med?

Der er ikke ét svar på, hvad du kan blive mobbet med. Det der kendetegner klasser med mobning, er, at der er lav tolerance over for forskelligheder i klassen.

Hvordan undgår vi mobning?

Trygge og tolerante fællesskaber er det bedste middel mod mobning. Mobning kommer til livs ved, at man arbejder på at sikre et godt klassesammenhold med respekt for den enkelte.

Kilde: Dorthe Rasmussen ”Sådan gør vi” fra projekt Fri for Mobberi. Læs mere på www.redbarnet.dk/mobning

Digital Mobning.

Kilde: undersøgelse dcum, 13. dec 2016.

"Mange skriver bare FUCK DIG uden at tænke mere over det"

Digital mobning er anonym. Digital mobning kan ikke kontrolleres. Digital mobning er efterhånden en del af mange børns hverdag. Børn og unge ved typisk mere end de voksne om de sidste apps og funktioner på de sociale medier. De skifter hjemmevant imellem Snapchat og Instagram, og bruger mobiltelefonen både til at chatte med vennerne, underholdes på YouTube og finde information om alt fra makeup til matematik. Selv om den digitale verden er en helt integreret del af hverdagen, er der alligevel sider ved den der gør, at den ikke er så nem at navigere i, og særlig når det kommer til konflikter og mobning føler mange børn og unge sig magtesløse.

Man stopper ikke når det er digitalt

"Hvorfor han gjorde det? Det var vel fordi han gerne ville op i rang, så han følte, at han var nødt til at gøre det," svarer en 13 år gammel pige på spørgsmålet om hvorfor en dreng har mobbet hendes veninde over Facebook. Svaret er typisk for det eleverne beskriver – digitale konflikter opstår ofte fordi børnene forsøger at hævde sig på andres bekostning. De oplever at der er en kamp om opmærksomhed på de sociale medier, og vinderne er dem der får flest likes og flest følgere. Det der lægges ud på sociale medier bliver synligt for mange, og det forstærker børnenes sociale positioner på godt og ondt. Hvis man er populær er man ofte *meget* populær og hvis man er upopulær er man ofte *meget* upopulær. Hårdt sprog er almindeligt på nettet og en betydningsmæssig polarisering er derfor naturlig.

Hvis man mobber almindeligt, så kan man se på en person og sige "du er grim" og sådan noget, men når man ser, hvordan de har det, at det rammer virkelig dybt, så stopper man igen. Man stopper ikke, når det er digitalt," fortæller en 14-årig pige. Hun er smertelig klar over hvordan mobning på de sociale medier kan udvikle sig, og har selv bestemt sig for at holde en lav profil på nettet fremover. Hendes udsagn er typisk for hvad eleverne i undersøgelsen har oplevet – at konflikter og mobning på internettet har en tendens til hurtigt at eskalere, og at det er svært at stoppe når man ikke kan se hinanden i øjnene og få redt ud i misforståelserne. Mange digitale konflikter opstår nemlig på grund af misforståelser. Når børnene mangler kropssprog, tonefald og mimik oplever de at det er svært at kommunikere med hinanden, og selv om de bruger smileys for at tydeliggøre om de mener at være sjove, glade eller drillende, er det tit ikke nok til at de undgår misforståelser.

Er bange for at gøre noget forkert

Digital mobning påvirker børnenes trivsel.

"Man ryger bare helt ned. Det er meget hårdt at være i. Det kan gøre at man ikke tør være sig selv og at man bliver meget beskyttende overfor hvad man skriver og lægger ud," fortæller en 13-årig dreng om hans oplevelse med digital mobning. Det skete for nylig, da en anonym afsender sendte ham nogle grimme sms'er. Han ved stadigvæk ikke hvem der stod bag, og er selv overrasket over hvor meget det kom til at fylde for ham, selv om indholdet i beskederne ikke var så alvorligt. Som han fortæller, så kan digital mobning føre til at børn begynder at moderere sig selv når de poster på de sociale medier, og dette oplever de selv som problematisk, netop fordi internettet er en så vigtig arena for dem. Flere siger, at de er blevet så bange for at gøre noget forkert, at de næsten ikke tør poste noget længere, og at de er meget forsigtige med at trykke på like-knappen. Også andre elever i

undersøgelsen fortæller, at digitale konflikter fylder meget for dem, selv hvis indholdet ikke er så groft. Særligt anonyme beskeder kan være svære, men selv hvis børnene kender afsenderen, kan det være rigtig hårdt at modtage ubehagelige beskeder eller få delt private billeder imod sit ønske. Flere fortæller at konflikter i den digitale verden har ført til at de fik hovedpine eller ondt i maven, og at det har været svært at koncentrere sig i skolen.

Også for dem som ikke er direkte involverede kan konflikterne på sociale medier fylde meget. Digital mobning og konflikter blandt klassekammeraterne fører ofte til en dårlig stemning i hele klassen, blandt andet fordi det er nemt for alle at følge med i hvad der foregår på nettet, og der opstår tit alliancer og grupperinger som har rod i andres konflikter. Der kan også opstå en generel følelse af utryghed, fordi eleverne ikke ved hvem der bliver det næste offer.

Hvordan har du haft det på internettet i dag?

Forældrene er typisk interesserede i hvad børnene laver i løbet af dagen, og spørger ind til skole, fodbold og lektier. De taler om udflugter og madpakker og vil gerne høre om hvad deres børn har lavet i gymnastiktimen. De glemmer dog ofte den side af børnenes liv som fylder meget for dem – nemlig den digitale verden. Eleverne i undersøgelsen fortæller at forældrenes engagement betyder meget for dem, og at det er vigtigt at have voksne som de kan tale med om det de oplever på nettet. Det kan være både svære og sjove ting, og de efterlyser konkret hjælp til at håndtere konflikter eller mobning. I takt med at den digitale verden bliver mere og mere integreret i vores hverdag, bør spørgsmålet ”hvordan har du haft det i skolen i dag?” suppleres naturligt med ”hvordan har du haft det på internettet i dag?”.

Kære forældre

Giv retningslinjer

Lær at hjælpe

Vis interesse

Vær gode rollemodeller

Hvordan adskiller digital mobning sig fra anden mobning?

- Anonymitet – Meget af den digitale mobning foregår anonymt, og når børnene ikke ved hvem eller hvor mange der har været med til at skrive de ubehagelige beskeder, kan det give ekstra meget usikkerhed.
- Stopper ikke – Digital mobning foregår et sted hvor børnene hele tiden opholder sig, også udenom skoletid, og de kan derfor ikke undslippe mobningen. Hvis de slukker telefonen eller computeren dukker beskederne op så snart de tænder den igen, og det kan give følelsen af ikke at kunne undslippe.

- Eksponering – Mobningen foregår et offentligt sted, hvor ”alle” kan læse med, og det kan forstærke usikkerheden og følelsen af at miste kontrol.
- Flydende roller – I digitale konflikter er rollerne ofte flydende. Det er ofte de samme børn som mobber og bliver mobbet, og det er ikke nemt at placere skyld.

Kilde: <http://dcum.dk/undersoegelser/digitalmobning>

Undervisningsmiljøvurdering – UVM.

Vi har i 2017 gennemført en undervisningsmiljøvurdering. Undersøgelsen blev gennemført med elever fra 0. – 8. klasse.

Fremadrettet gennemfører skolen denne vurdering mindst hvert 3. år.

Resultaterne kan findes på hjemmesiden: www.folefriskole.dk – ”Om Fole Friskole” – ”Evaluerings” – ”undervisningsmiljøvurdering 2017”.

Strategi

Vi vil altid tænke og handle for både forebyggende og indgribende indsats.

Ved den forebyggende indsats arbejder vi systematisk med elevernes trivsel med fastlagte strategier gennem hele skoleforløbet.

Den indgribende indsats er altid situationsbestemt. Det er *altid* skolens ansvar at reagere, hvis en elev oplever sig mobbet.

Forebyggende og trivselsfremmende indsatser

Handleplan for de forebyggende og trivselsfremmende indsatser vi arbejder med.

Se link med sider, som er skema-inddelt.

Særlig indsats

Underretning (serviceloven kap. 27, §153).

§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Hvis vi oplever, at en elev er i vedvarende mistrivsel, kan det være nødvendigt at sætte ind med en særlig indsats. Et samarbejde mellem skole og forældre har altid været forsøgt, inden vi som skole søger hjælpe udefra. Rækker de tiltag, der er aftalt mellem skole og hjem imellem ikke, vil vi som skole søge sparring ved Rådgivning Team Vest.

Rådgivningsteam:

Rådgivningsteamets formål er at yde en tidlig og fleksibel indsats over for problemstillinger i relation til børn, unge og familier – oftest i samarbejde med dagtilbud, skole og fritidstilbud. Rådgivningsteamet er tværfagligt og består af, sundhedsplejersker, familiekoordinatorer med social/pædagogisk faglig baggrund, psykologer, pædagogiske konsulenter med pædagog/lærerfaglig baggrund og fysioterapeuter.

De kan tilbyde råd og vejledning omkring barnets udvikling og trivsel, undersøgelse/afdækning af det enkelte barns udvikling og trivsel og ikke mindst deltage i evt. netværksmøder.

Netværksmøder:

Til sparring på netværksmøder deltager kontaktlæreren, evt. AKT-læreren/støttelæreren og skolelederen. Dette vurderes ud fra den enkelte situation. Rådgivningsteamet deltager med de fagpersoner de finder relevante, ud fra de oplysninger de har modtaget fra både skole og hjem. Der vil på netværksmødet, i fællesskab, drøftes hvilke tiltage både skole og hjem kan bidrage med, for at tilgodese de udfordringer eleven må have. Efter netværksmødet, vil skolen udarbejde en handleplan på baggrund af det aftalte. Handleplanen fungerer ligeledes som referat fra mødet.

Fagpersoners underretningspligt går forud for deres tavshedspligt!

Formålet med den skærpede underretningspligt er, at der bliver taget fat om den unges problemer så tidligt som muligt, så man kan forebygge alvorlige problemer på et senere tidspunkt. Den skærpede underretningspligt er pålagt alle off. ansatte fagpersoner, fordi de er i en særlig position til at blive opmærksomme på unge med problemer.

Der kræves ikke et kendskab til barnets eller den unges forhold med en sådan sikkerhed, at man har formodning om, at barnet eller den unge kan have brug for særlig støtte. Derimod skal der være tale om *en antagelse*, der er begrundet i barnets eller den unges forhold, som har givet grund til bekymring for barnets eller den unges udvikling eller sundhed, der betyder, at barnet eller den unge kan have for behov for særlig støtte.

Underretningspligten indtræder, uanset hvad der er årsagen til, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte.

Læs mere på: <https://uvm.dk/frie-grundskoler/tilsyn/bekymring-for-forhold-paa-en-fri-grundskole/den-professionelle-bekymring>

Hvorfor skal vi være fælles...

Når skolen har besluttet, at alle (medarbejdere, elever og forældre) skal anvende samme strategi ved enhver henvendelse om mobning, skabes der en tryghed, der bevirker, at det er lettere at fortælle, at man er udsat for mobning, og dermed bliver det lettere for skolen at stoppe mobningen.

Formålet er at give lærerne på skolen en manual til løsning af en mobbesag i klassen.

Hensigten med at have en manual for skolen er, at:

- Synliggøre at mobning ikke tolereres på skolen
- Sikre at mobning i klassen er et fælles ansvar for lærerteamet
- Sikre at henvendelser om mobning bliver taget alvorligt
- Sikre at alle ved, hvad der skal gøres
- Sikre en hurtig indgriben
- Hjælpe såvel den, der mobber, som den, der bliver mobbet, til ændring af en situation
- Tydeliggøre at det barn, der mobber, ikke som person er forkert, men at det er handlingerne, der er forkerte.

Henvendelse vedrørende mobning

En elev eller en forælder henvender sig enten personligt, via mail eller tlf. til en lærer pga. bekymring om mobning.

Oplever en lærer mobning, igangsætter læreren nedenstående 2 punkter.

- Den voksen, som eleven henvender sig til, spørger barnet eller forælderen, hvilken voksen eleven gerne vil snakke med.
- Skolelederen bliver underrettet og den udvalgte voksne bliver fritaget for undervisningen, så samtalen hurtigt kan finde sted, helst samme dag.

Samtale – detektivarbejde

Det er målet, at eleven skal opleve at dele sin historie med den voksen, der lytter og ikke fordømmer.

Her er nogle forslag til hjælpespørgsmål:

- Hvad skete der præcist?
- Fortæl, hver der er sket. Din rolle – de andres rolle
- Hvad gør det ved dig?
- Hvem mobber? Er det den/de samme?
- Hvor længe har det stået op?
- Hvornår sker det? (efter skole, frikvarter, ved skolebussen, til musik, til gymnastik...)

Efter samtalen

Den voksne (den der har haft samtalen med eleven) vurderer sammen med elevens kontaktlærer, skoleleder og evt. skolens AKT-lærer, hvad der skal gøres fremadrettet – hvad er handleplanen, A eller B.

A - Opfølgning på konflikten

Den voksne (den der har haft samtalen med eleven), indkalder til samtale med modparten hurtigst muligt, helst samme dag. Modparten får her lov og mulighed for at fortælle sin version.

Herefter er der samtale med begge parter, hvor de hver kan fortælle og lytte til hinanden.

Den voksne (den der har haft samtalen med eleven), tager notater og forældrene til alle parter bliver efterfølgende orienteret. Der tages tlf. kontakt.

Efter 1 uge er der en opfølgende samtale med de implicerede elever. Her vurderes om der skal arbejdes videre til handleplan B, eller om konflikten er landet og afsluttet.

Der gives besked til forældrene, telefonisk.

B – Mobning er konstateret

Når mobning er konstateret, vil skolens leder, AKT-lærer samt kontaktlæreren kontaktes og inddrages. I fællesskab aftaler, rådgiver og vejleder de hinanden, for at have den kommende uge klar.

Den kommende uge afsættes (så vidt muligt) til et ugeforløb, der skal stoppe mobningen.

Det betyder også, at alle klassens voksne er involveret, dog i forskellige grader. Teamet vil blive enige om hvilken lærer eller pæd. i teamet, der er bedst egnet til at føre dialog med klassen. Den person skal kunne skabe tillid, være troværdig og have en naturlig autoritet.

Ugens forløb – overordnet planlægning

Til planlægningen af forløbet, vil teamet tage udgangspunkt i ”Metodehåndbogen” (findes på lærerværelset ved AKT-læreren).

Dage	Hvad	Indholdet
Mandag – onsdag	Orientering, undersøgelse. Tovholderen laver individuelle samtaler med alle klassens elever, for at afdække klasse miljøet, og derefter udarbejdes en plan for den videre indsats for at skabe trivsel. Planlægningen laves i et samarbejde med teamet og evt. skolelederen.	Orienter forældre og elever om hvad der skal ske i den kommende uge, og hvordan det skal forløbe. Afholder samtaler med eleverne, eleverne forbereder <i>ikke</i> samtalen på forhånd. Samtalskemaerne analyseres. Teamet mødes og snakker omk. analysen, samt planlægning af torsdag-fredag. Der tages tlf. kontakt til de forældre, der skal indkaldes til individuelle samtaler torsdag aften. Det være sig forældrene til den elev,

		der bliver mobbet – forældre til den eller de elever, der mobber og forældrene til de elever, der er medløbere.
Torsdag	<p>Omvæltning.</p> <p>(inspiration fra metode 37, metodebogen)</p> <p>Individuel samtale med den elev, der bliver mobbet. Ca. 20. min.</p> <p>Kort møde med den/de elev/er, der mobber – én ad gangen. Ca. 5 min. pr. elev.</p> <p>Kort møde med medløberne – én ad gangen. Ca. 5 min. pr. elev.</p> <p>Første klassemøde med eleverne: ”Fra mobning til godt kammeratskab”. Ca. 20-30 min.</p> <p>Gruppearbejde: ”hvad er en god kammerat?” 30 min + 15 min. til opsamling i plenum.</p> <p>Aftenmødet: Individuelle samtaler med forældrene. (Inspiration og gode råd til disse samtaler ”Stop Mobning”, metode 36, metodebogen)</p>	<p>Klassemøde afholdes.</p> <p>Det er vigtigt, at tovholderen, der skal stå for mødet/erne, har en præcis viden om, hvad der er foregået og på forhånd har lavet en prioriteret liste over, hvilke punkter der skal tages op og i hvilken rækkefølge.</p> <p>Ligeledes er det en god ide at have en plan over, hvor eleverne skal sidde – og at i gr.sammenhængen til evt. gruppearbejde også er klar på forhånd.</p> <p>Klassens øvrige lærere og evt. pæd. Deltager også i klassemødet/erne, hvis det er muligt, og de sidder således spredt mellem eleverne.</p> <p>Formålet med klassemødet/erne er: At få de andre elever i klassen til at sige fra overfor den eller de, der mobber. Det tavse flertal skal styrkes, så de begynder at tage ansvar.</p> <p>Det er vigtigt at der veksles mellem alvorlig samtale og sociale, sjove lege. Der arbejdes med elevernes ønsker til en god klasse, og der kan herudover arbejdes med individuelle mål for enkelte elever, for at skabe god trivsel i klassen.</p>
Fredag	<p>Opfølgning</p> <p>Fredag afholdes det andet klassemøde, ca. 30. min. Fokus er igen på emner som kammeratskab, fællesskab og sociale kompetencer.</p> <p>I den følgende uge afholdes klassemøde hver dag, ca. 10-15 min. Klassemøderne planlægges af teamet på forhånd.</p> <p>I tredje uge afholdes 2-3 klassemøder, igen planlagt af teamet på forhånd.</p> <p>I slutningen af tredje uge afholdes forældremøde med alle klassens forældre.</p>	<p>Der afsluttes med en evaluering mellem lærere og elever, og det aftales, hvordan der følges op.</p> <p>Det er vigtigt at aftale, hvordan lærerne følger op i dagligdagen, og hvordan AKT-læreren, hvis der er behov for det, kan være opfølgende i de samlede bestræbelser på at fastholde og videreudvikle den ønskede ændring i klasse miljøet.</p> <p>Der holdes klassemøder hver dag i den efterfølgende tid, indtil man er sikker på, at ændringen er stabiliseret.</p>

	<p>Samme dag afholdes det sidste klasse møde i forløbet.</p> <p>Forberedelse af forældremødet: Klassens lærere, AKT-læreren samt skolelederen deltager i mødet. Dagsorden er som følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientering om arbejdet med at stoppe mobning. - Skolens forventninger om forældrenes støtte til at fastholde et godt kammeratskab i klassen. - Gr.arbejde ud fra spørgsmålet: <i>Hvad kan vi som forældre gøre for at hjælpe eleverne til at få et godt kammeratskab?</i> Div. forslag skrives ned. - Opsamling i plenum. <p>Der skal afsættes 40 min. til gr.arbejdet og 20 min. til plenum.</p>	
--	--	--

Afslutningsvis

Denne folder har, som nævnt ved indledningen, til formål at skitsere, hvordan vi på Fole Friskole arbejder både forebyggende og indgribende i forhold til trivsel og mobning. Fordelene ved antimobbestrategien er, at alle lærere er forpligtet til at tage sig tid til at arbejde med klassen, hvis der er en henvendelse vedrørende mobning, eller hvis læreren selv opdager dette. Man står derfor som medarbejder ikke alene med ansvaret. Det er samtidig en stor tryghed for lærerne, at de ikke behøver føle, at de forsømmer vigtige undervisningsopgaver, eftersom skolen har valgt denne overordnede politik om mobning.

Denne folder er ligeledes med til at gøre skolens trivselsarbejde synligt, hvorfor det er vigtigt, at den ligger på friskolens hjemmeside, så den er let tilgængelig for både forældre og medarbejdere.

Arbejdet med friskolens antimobbestrategi anses ikke som et færdigt produkt, men derimod som en proces, der løbende udvikles, revideres og evalueres. Alle former for forslag eller undren til folderens indhold modtages derfor med glæde.